

Haiglapersonali suitsetamislevimuse uuring Eesti tervist edendavates haiglates 2009

Tiiu Härm

Eesti TEH Võrgustiku rahvuslik koordinaator
Tervise Arengu Instituut

Lagle Suurorg
Kvaliteedijuht

Tallinna Lastehaigla SA

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

TERVIST
EDENDAVID
HAIGLAD

HEALTH
PROMOTING
HOSPITALS

Suitsetamislevimuse uuringu eesmärgid

- Pöörata rohkem tähelepanu tervishoiutöötajate rollile tubakatarbimise leviku vähendamisel.
- Selgitada suitsetamise staatus TE haiglate personali seas ja võrrelda tulemusandmeid 2006.aastal läbi viidud analoogse uuringu andmetega ning 2008.aasta täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringu andmetega (TAI).
- Langetada suitsetamislevimust tervishoiutöötajate seas.
- Määrata arengusihid ja koostööpartnerid edasiseks.
- Parendada suitsetamisest loobumise nõustamisteenust tervishoiuasutustes

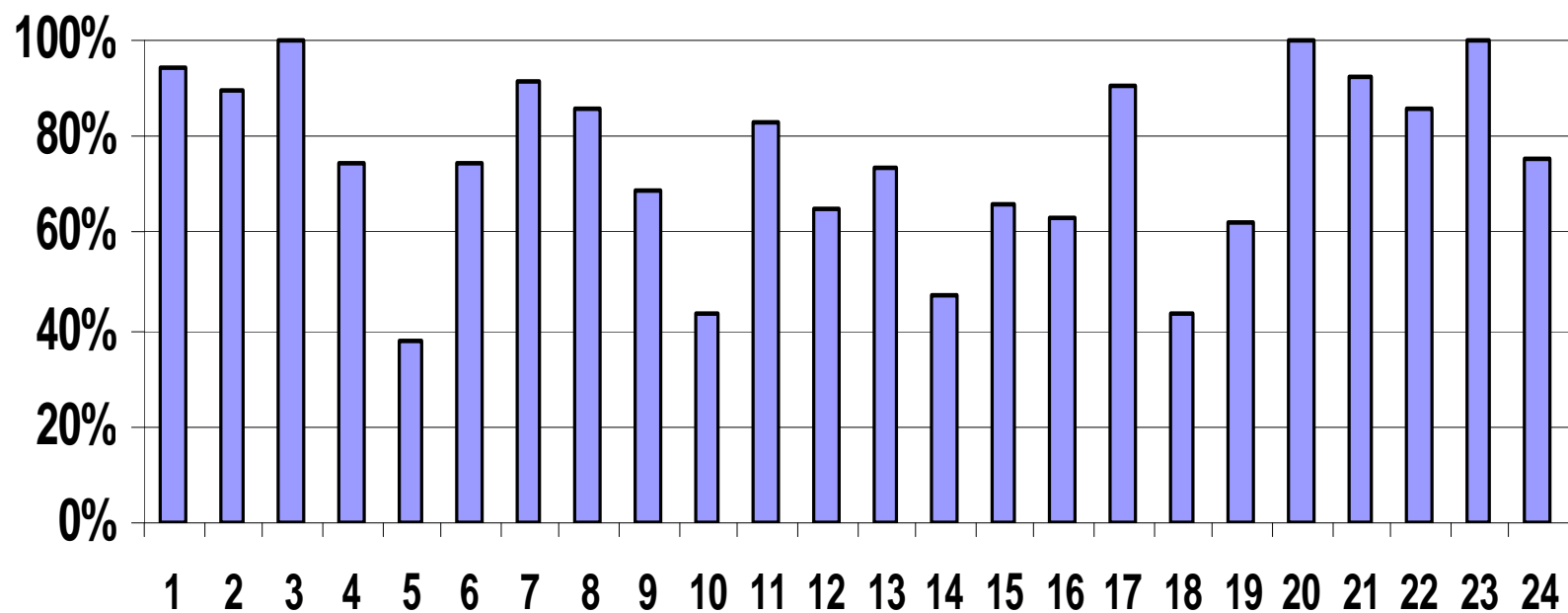
Materjal ja meetodikad

- Uuring viidi läbi standartse instrumendi – Euroopa Suitsuvabade Haiglate ja Terviseteenuste Võrgustiku (ENSH) ankeetküsimustiku alusel (sama küsimustik nii 2006 kui ka 2009.aastal).
- Osa võttis 23 TE haiglat/ tervisekeskust, vastanuid 6818 inimest (75,4%).
- Uuringuks kasutati SPSS arvutiprogrammi ja vastavat sisendit. Andmed sisestati jooksvalt ankeetide saabumisel, seejärel toimus statistiline analüüs, tulemuste vormistamine tabelina Exceli programmis ja ettekande vormistamine Powerpoint programmiga.

haigla nimi	number	vastamise määr
Rapla	1	94,80%
Valga	2	89,20%
Rakvere	3	100%
Jõgeva	4	74,3%
Ida-Virumaa	5	37,5%
Kuressaare	6	74,7%
Pärnu "Sõprus"	7	91,4%
Põlva	8	85,4%
Ida-Tallinn KH	9	69,2%
Hiumaa	10	43,3%
Fertilitas AS	11	82,7%
Lõuna-Eesti	12	65,3%
Tartu ÜK	13	73,7%
PERH	14	47,5%
Pärnu haigla	15	66,0%
Tallinna LH	16	63,6%
Läänemaa	17	90,5%
Viljandi	18	43,2%
Räpina	19	62,5%
Mustvee	20	100,0%
Narva	21	92,6%
Elva	22	86,0%
TõstamaaTK	23	100,0%
keskmine		75,37%

Ankeedile vastamise määr TE haiglates

24 - keskmine TEH kohta = 75,4%

Suitsetamislevimuse ankeedile vastamise määr TE haiglates

2009.a. jaotati ankeete haiglatöötajatele 9042.

Vastasid 6818 (75,4%)

Neist mehi: 630 (9,2%) ja naise 6188 (90,8%)

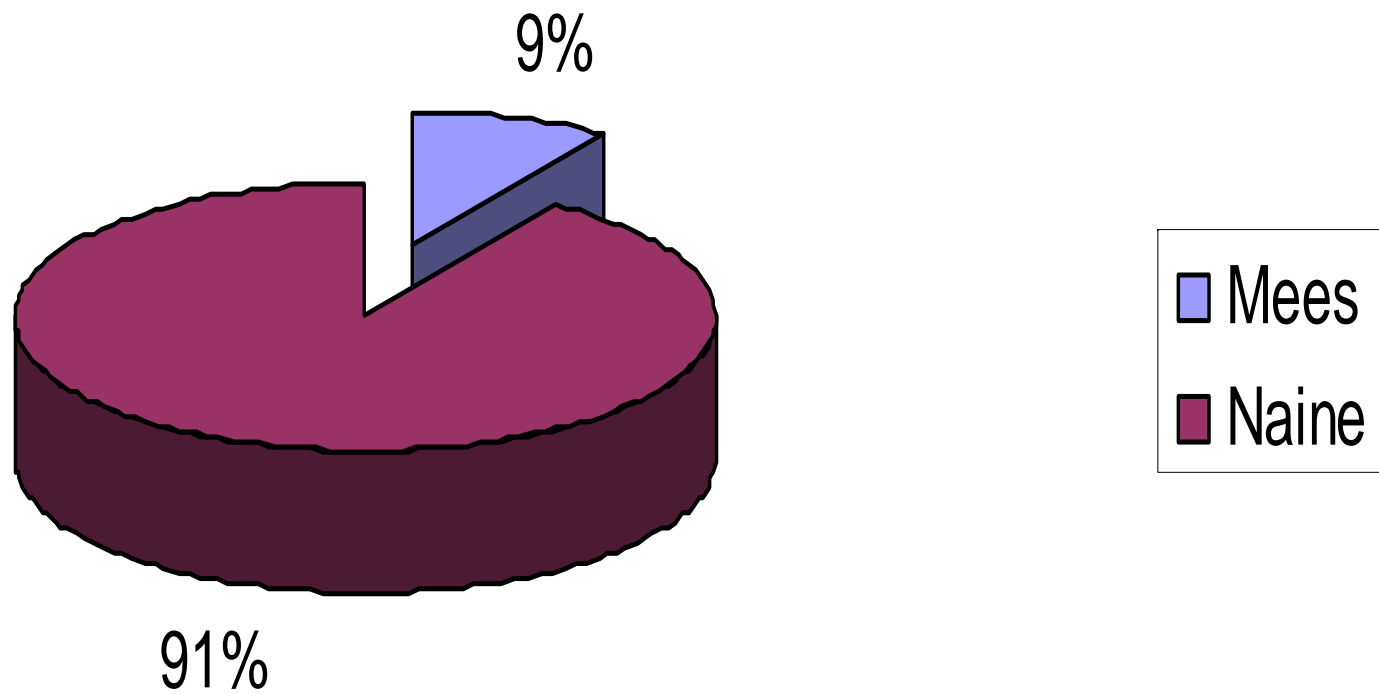
2006.a. jaotati ankeete haiglatöötajatele 12990.

Vastasid 6651 (51,2%)

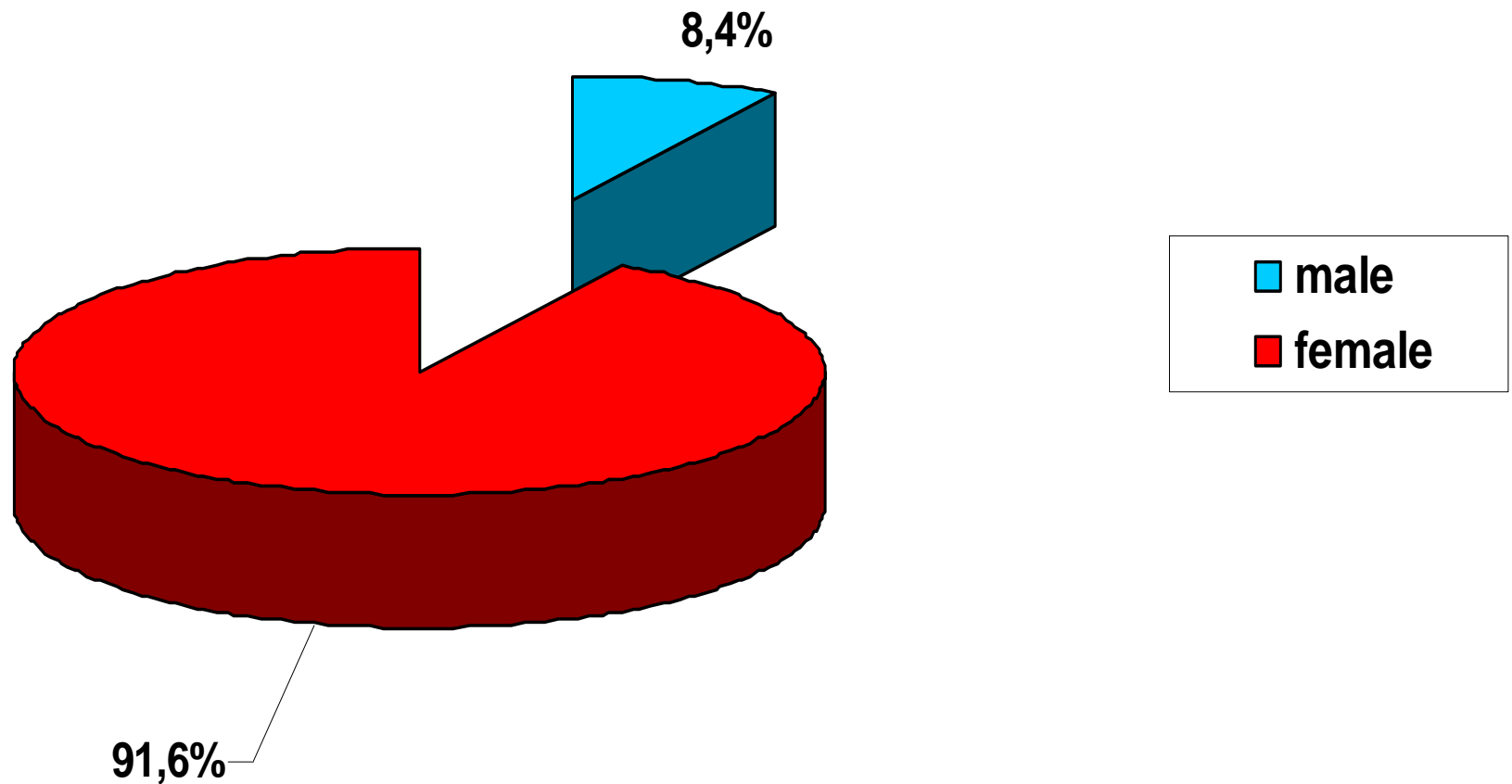
Neist mehi: 559 (8,4%)

Naise: 6092 (91,6%)

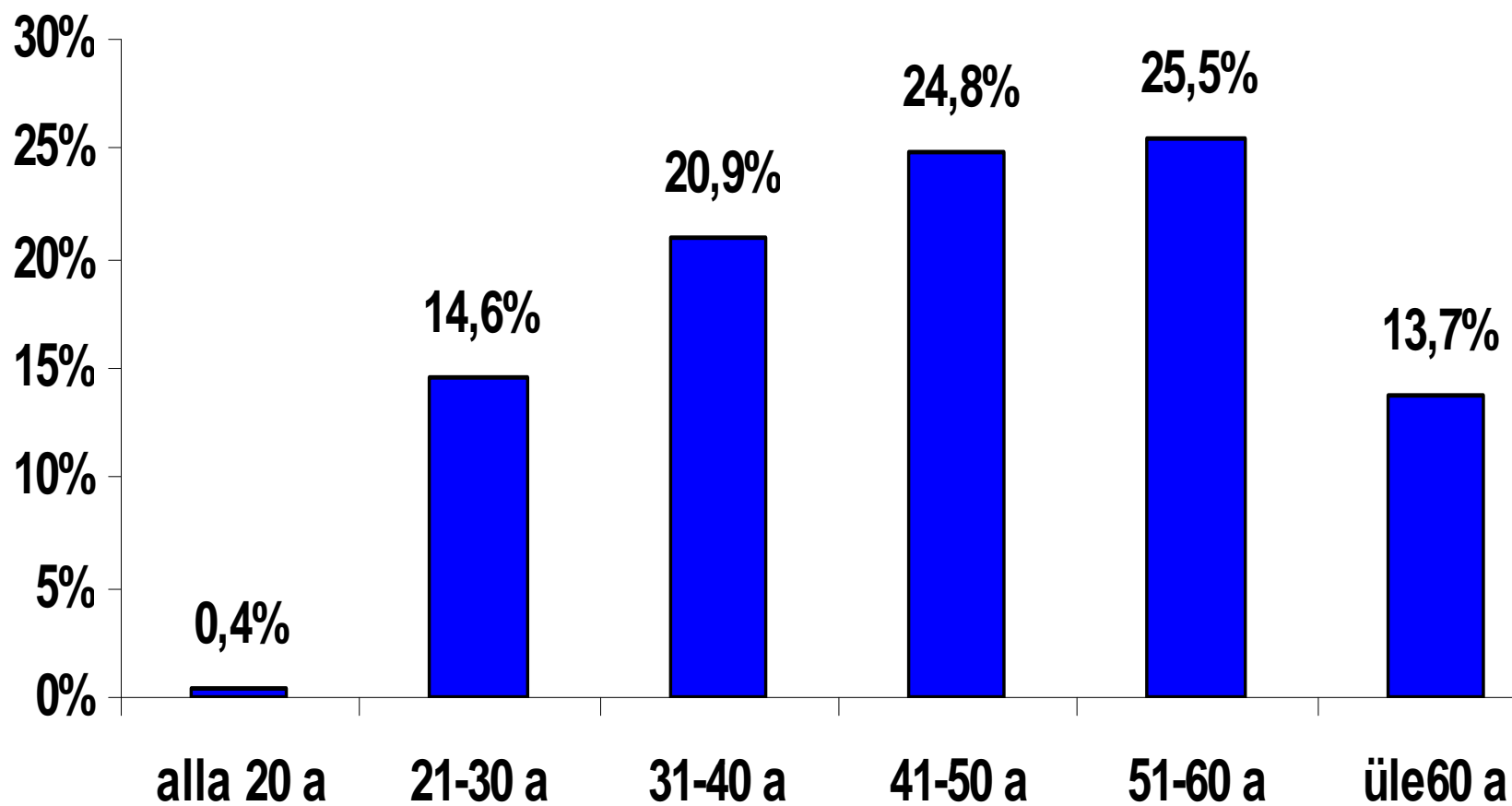
Vastanute jaotus soo järgi

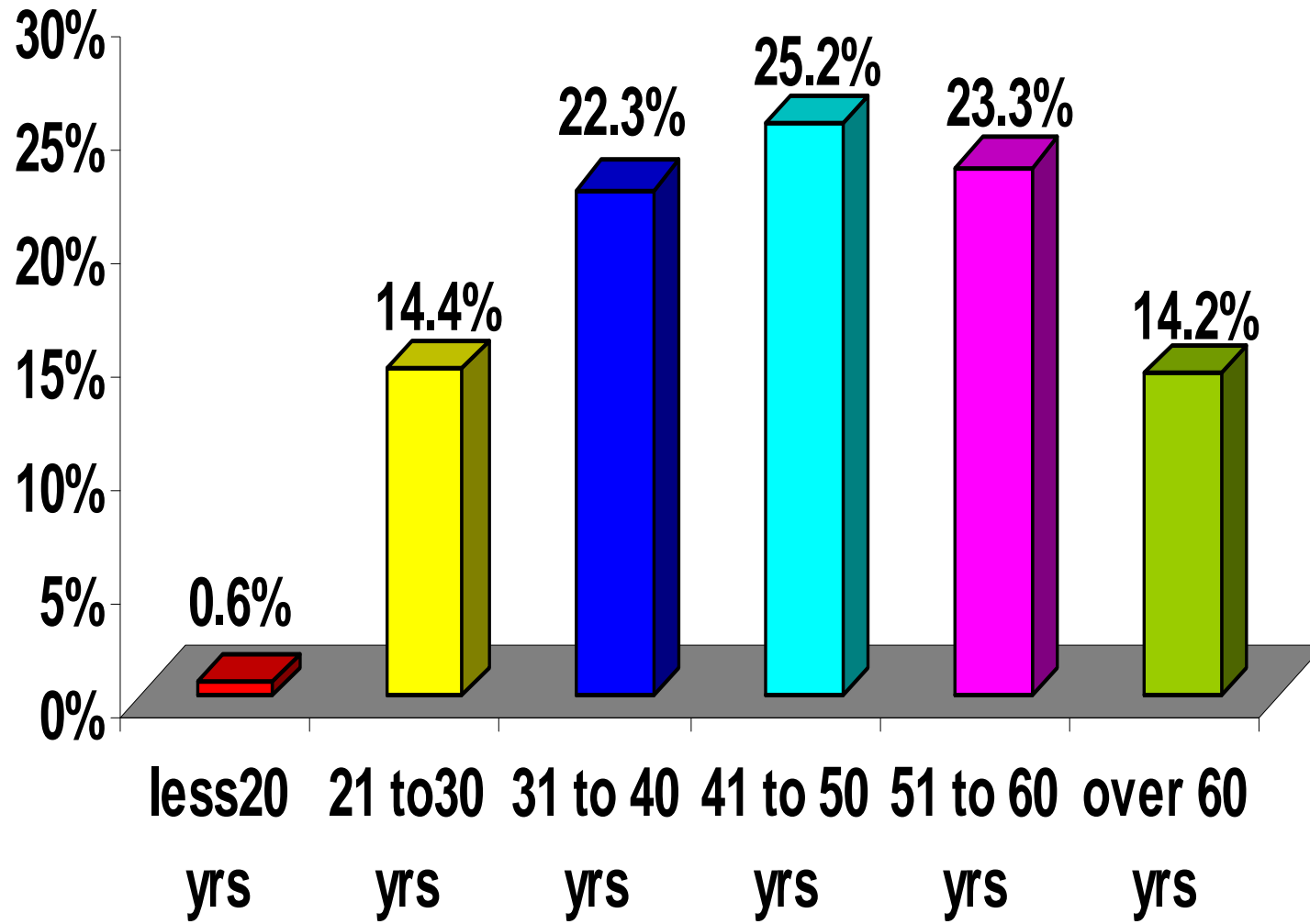
Distribution by gender of the respondents in HPH in Estonia 2006

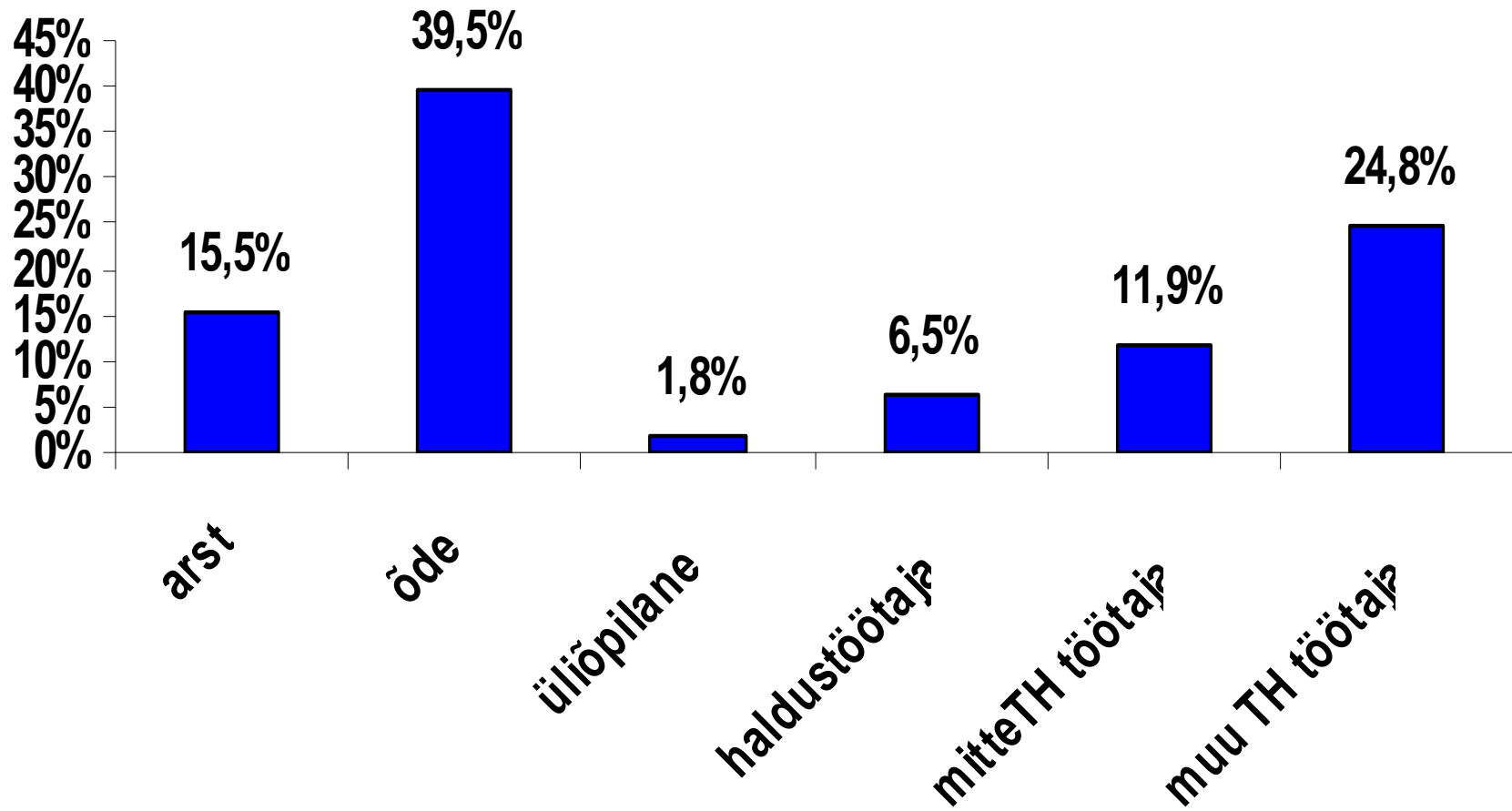
Vastanute jaotus vanusegruppide järgi

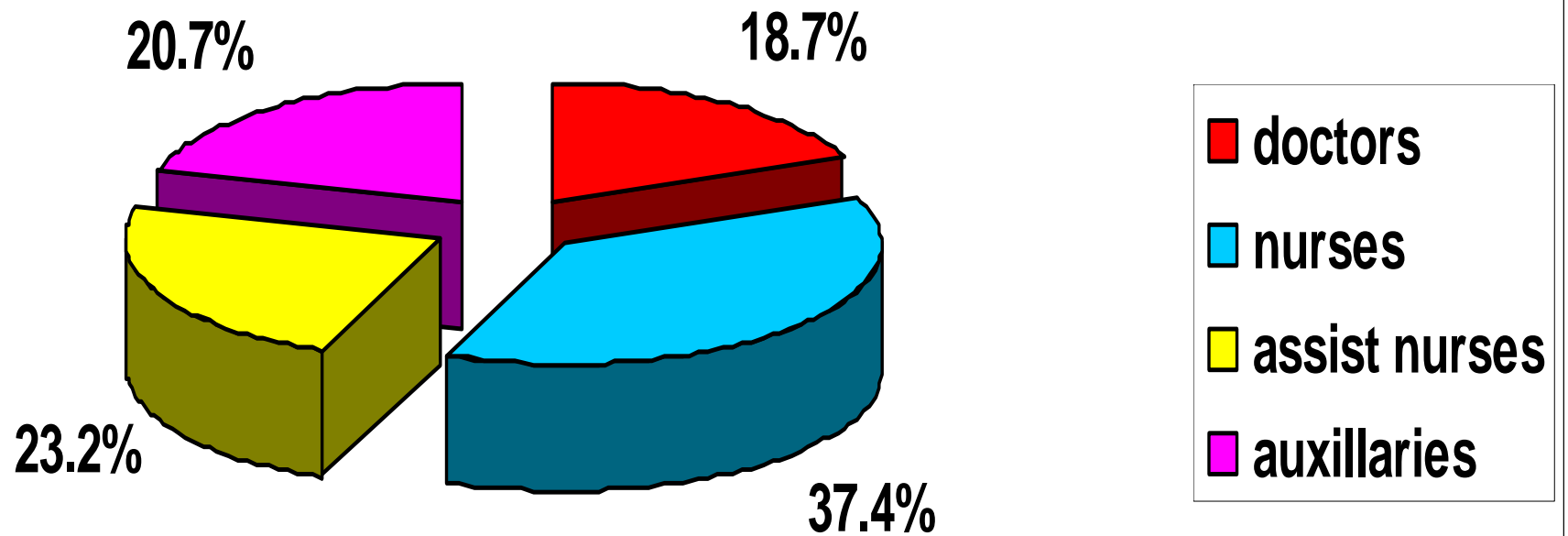
Age groups of participants in survey in 2006

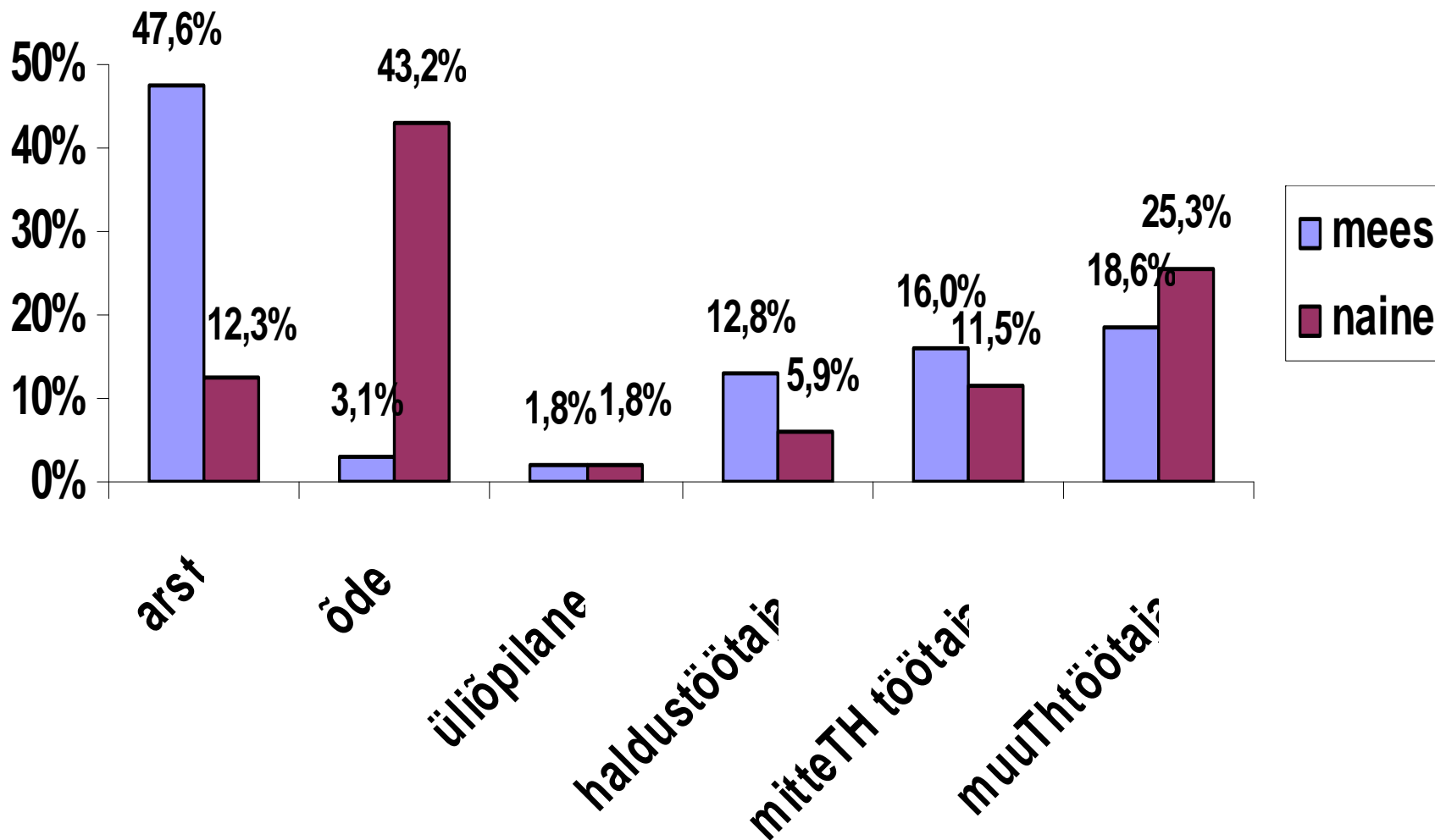
Vastanute jaotus ametite järgi

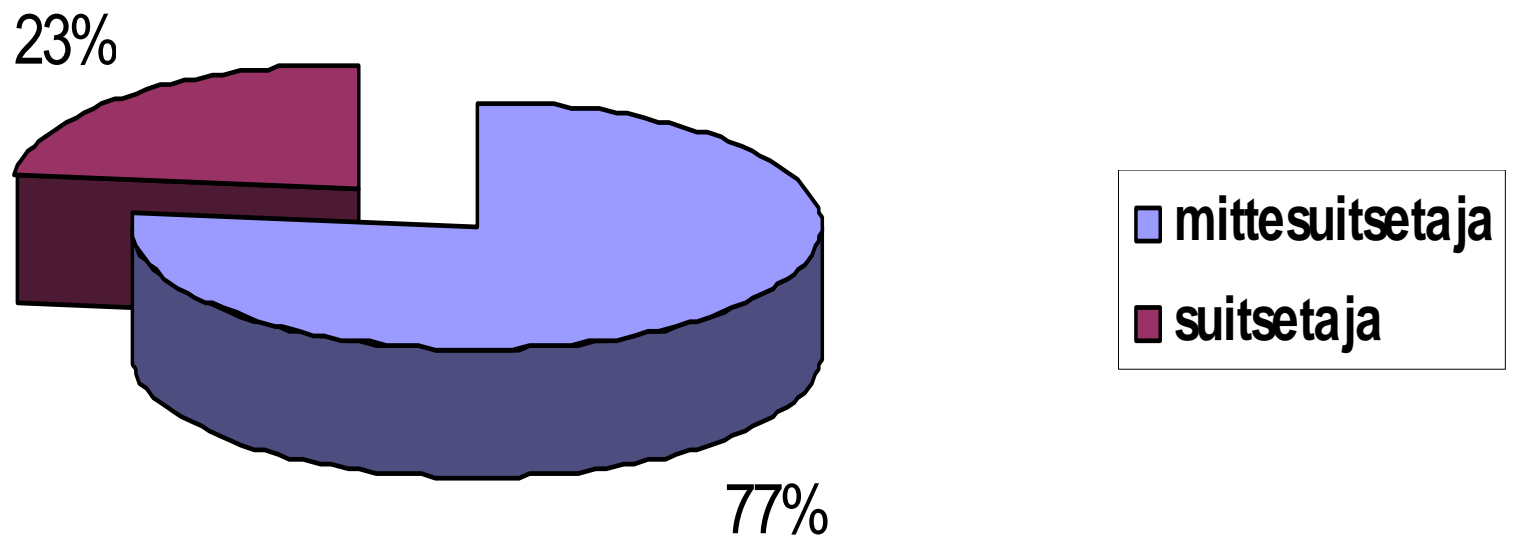
Distribution by profession of the sample in HPH in Estonia 2006

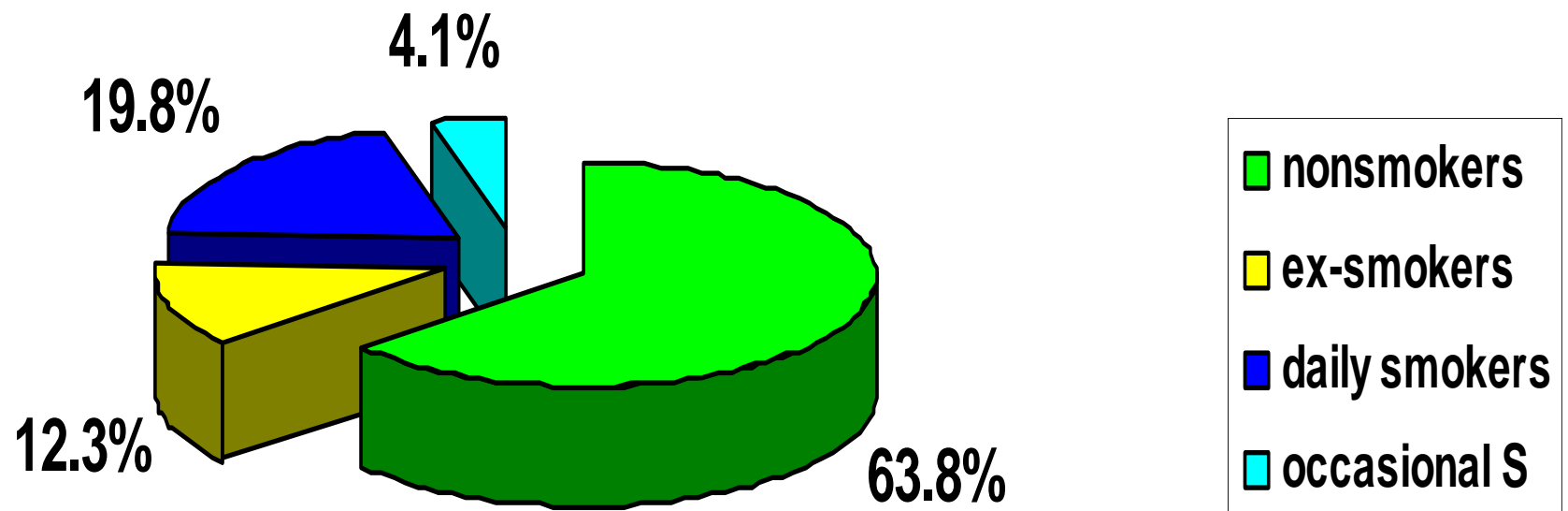
Vastanute jaotus ameti ja soo järgi

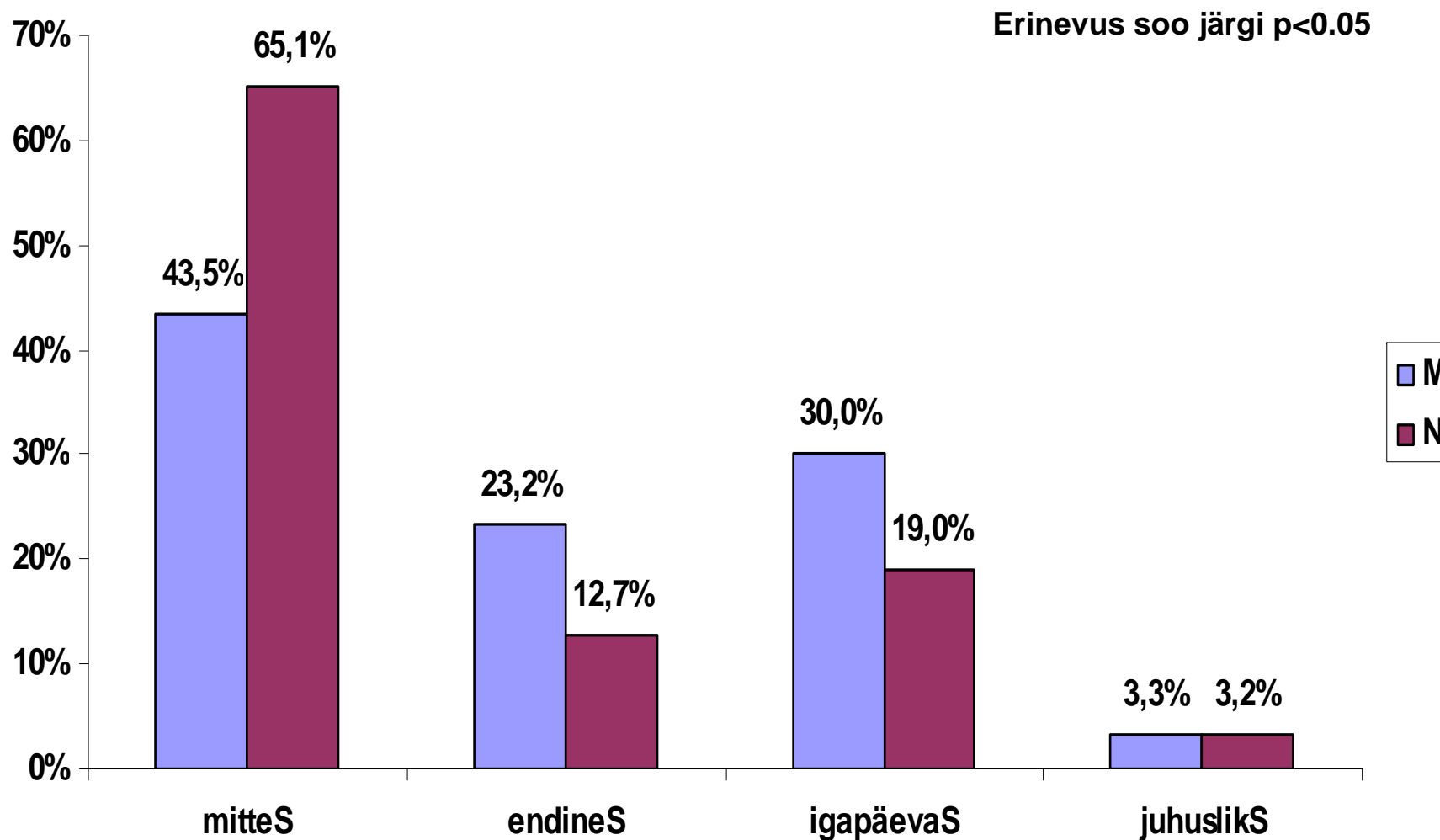
Vastanute jaotus suitsetajateks ja mittesuitsetajateks

Smoking habits among staff in HPH in Estonia 2006

Suitsetamise staatus vastanute soo järgi 2009.a.

Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2008

Vastajate jaotus (%) suitsetamise ja soo järgi

Mehed 2008

Igapäevasuitsetajad: 38,6% (haiglapersonal – 30,0%)

Juhusuitsetajaid: 7,4% (haiglapersonal – 3,3%)

Endised suitsetajad: 26,9% (haiglapersonal – 23,2%)

Mittesuitsetajad: 27,1% (haiglapersonal – 43,5%)

Suitsetajaid kokku: 46% (haiglapersonal – 33,3%)

Mittesuitsetajaid: 54% (haiglapersonal – 66,7%)

Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2008, TAI

Vastanute jaotus (%) suitsetamise ja soo järgi

Naised 2008

Igapäevasuitsetajad: 17,1% (haiglapersonal – 19,0%)

Juhusuitsetajad: 8,2% (haiglapersonal – 3,2%)

Endised suitsetajad: 20,0% (haiglapersonal – 12,7%)

Mittesuitsetajad: 54,8% (haiglapersonal – 65,1%)

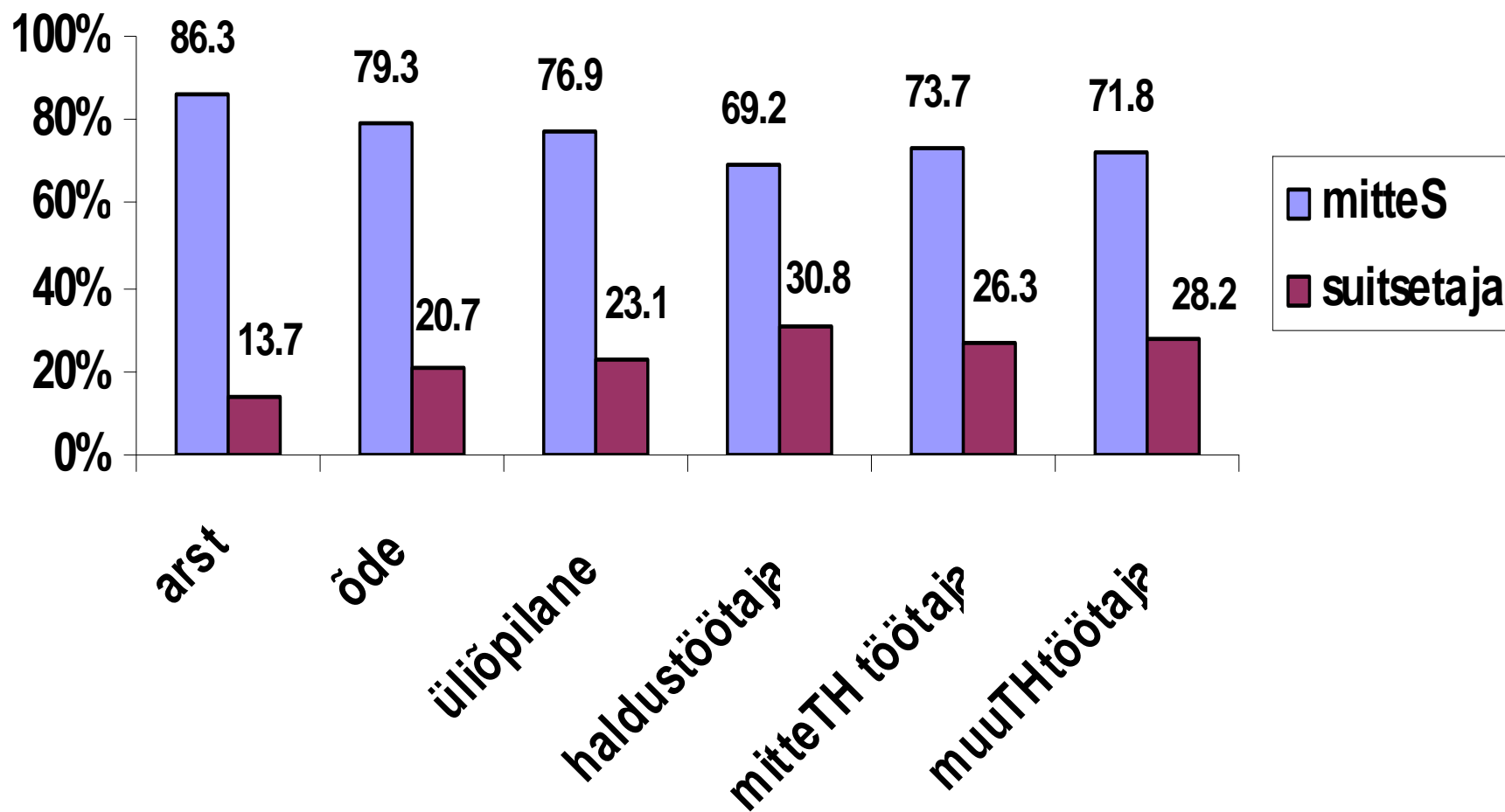
Suitsetajad kokku: 25,2% (haiglapersonal – 22,2%)

Mittesuitsetajad: 74,8% (haiglapersonal – 77,8%)

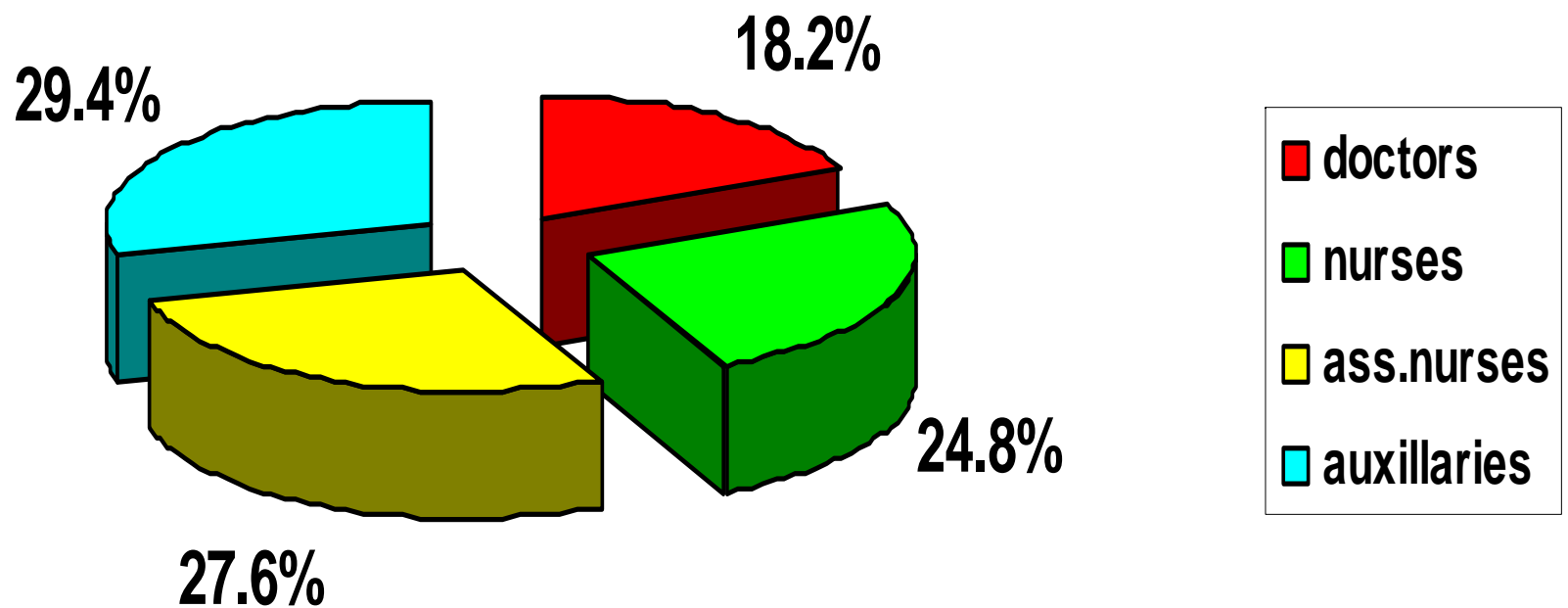
Igapäevasuitsetajad (mehed + naised) populats - 26,2%

**Igapäevasuitsetajad (mehed ja naised) haiglapersonalil
24,5%**

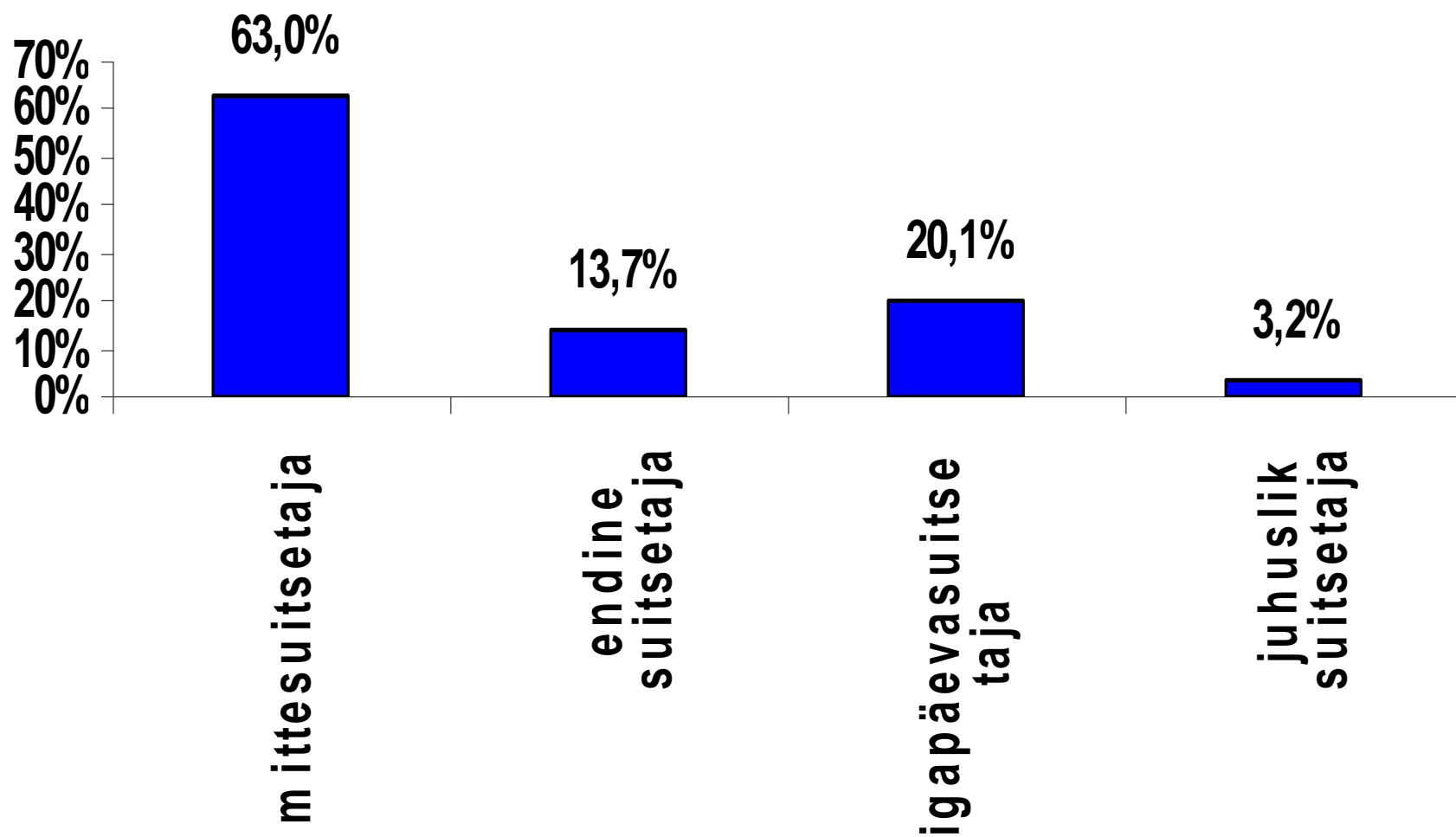
Mittesuitsetajate ja suitsetajate jaotus ametite järgi (%)

Smoking habits by profession among HPH staff in Estonia in 2006

Vastanute jaotus suitsetamise staatuse järgi

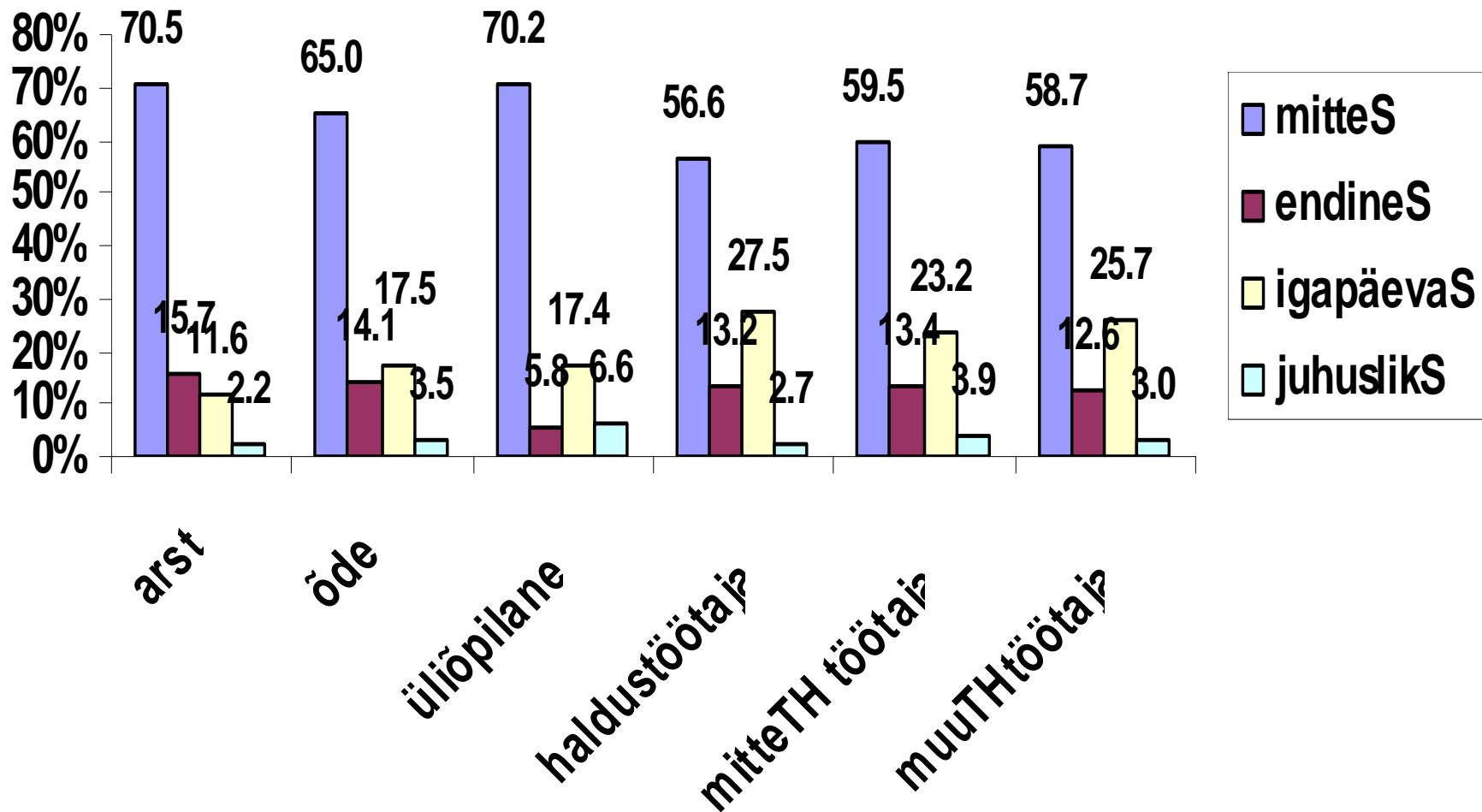

Suitsetamislevimus suitsuvabade haiglate personali seas

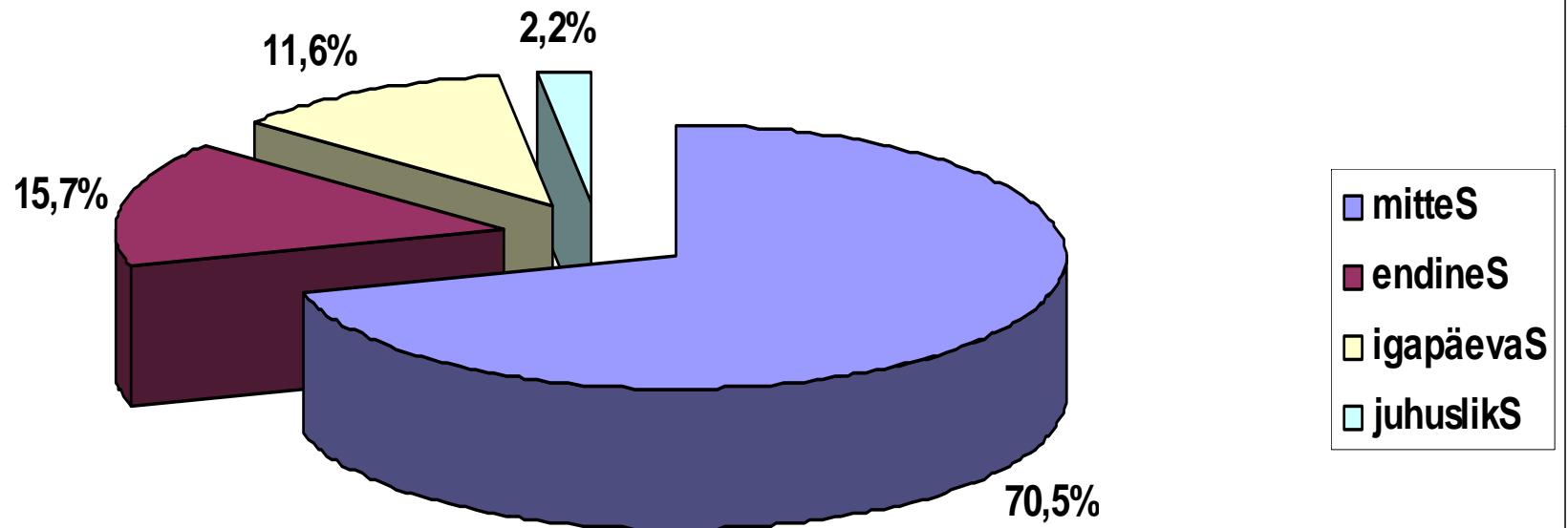
Euroopa Suitsuvabade Haiglate ja Terviseteenuste (ENSH) Võrgustikku kuuluvad 5 TE haiglat:
Rapla Maakonnahaigla, Põlva Haigla, Tartu Ülikooli Kliinikum, Lõuna-Eesti Haigla ja Ida-Tallinna Keskhaigla hooldusravikliinik.

	2006	2009	TEH 2009
Mittesuits.	70,0%	71,6%	63,0%
End.suits.	13,6%	13,3%	13,7%
Igapäevasuits.	15,2%	13,2%	20,1%
Juhusuits.	1,2%	1,8%	3,2%
Kokku:	100%	100%	100%

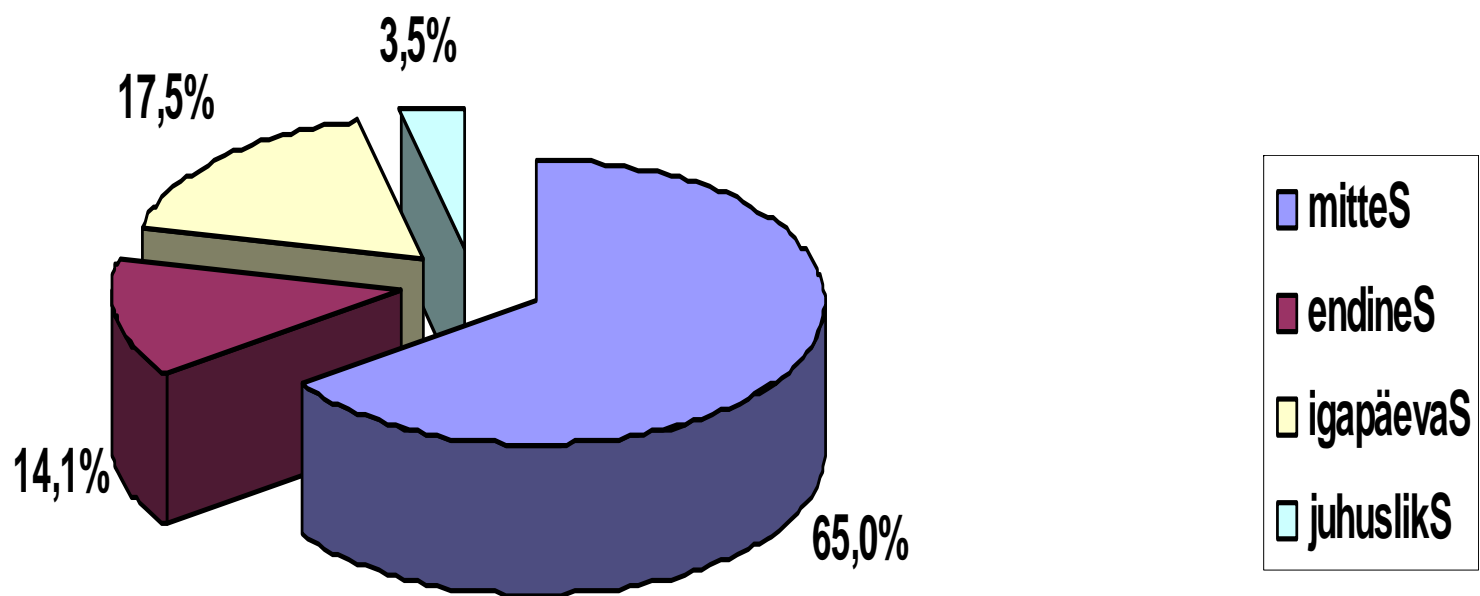
Suitsetamise staatus ametite järgi

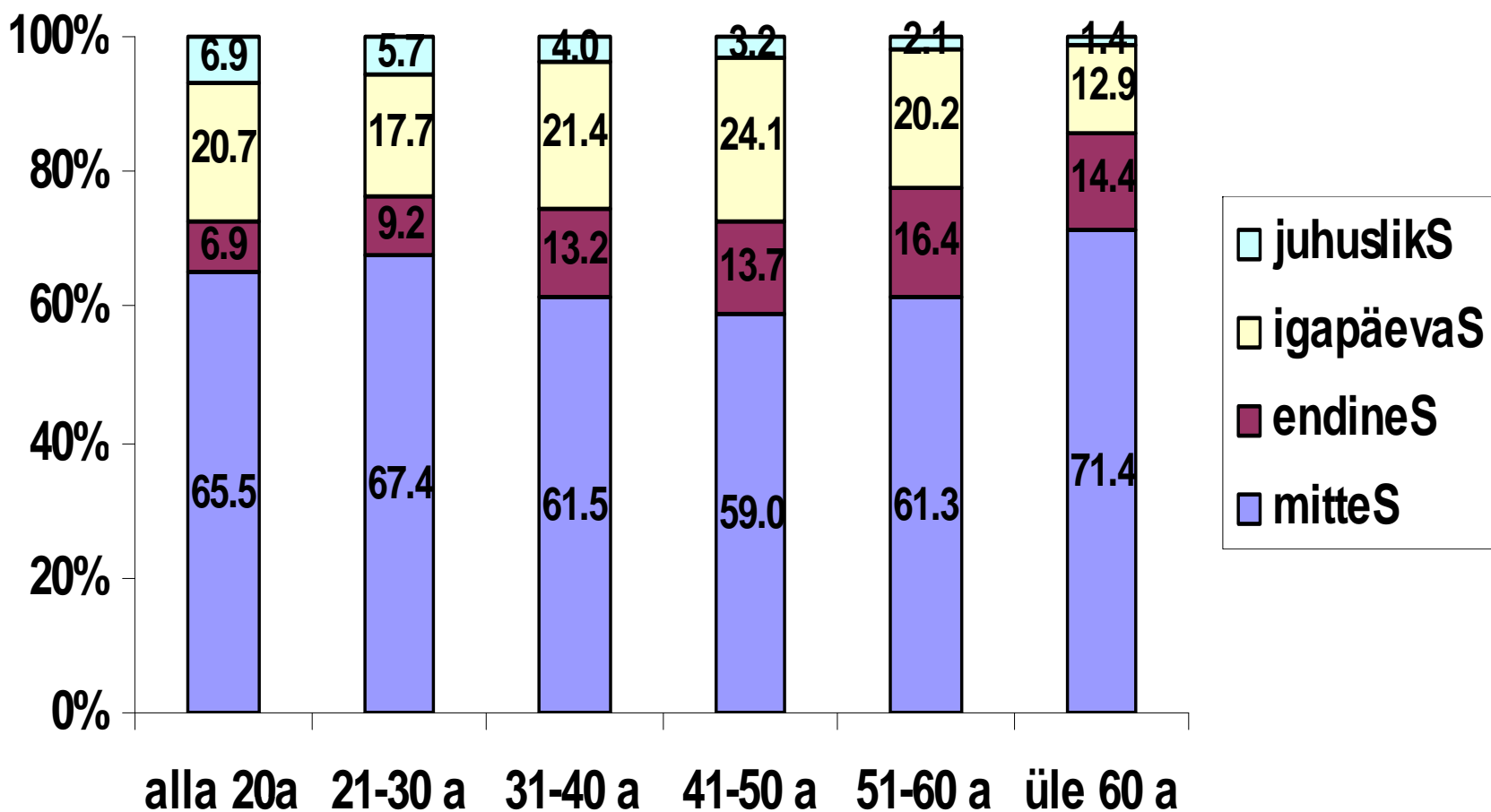
Suitsetamise staatus arstide seas 2009 a

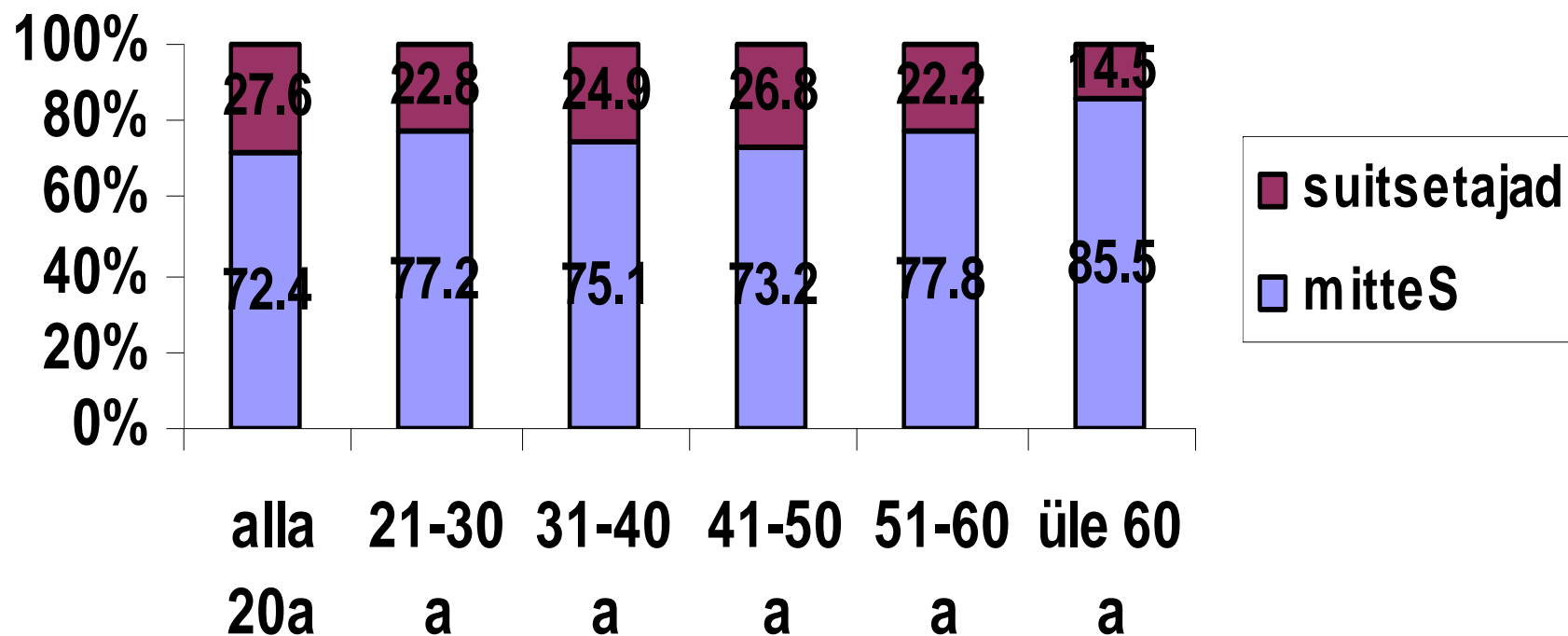
Suitsetamise staatus õdede seas 2009.a.

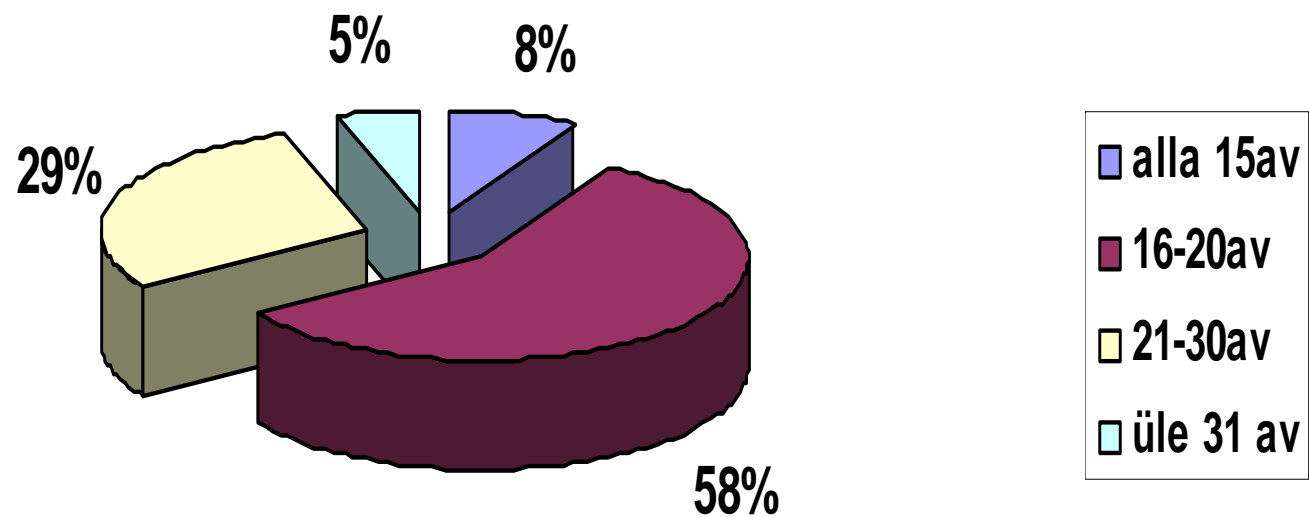
Suitsetamise staatus vanusegruppide järgi

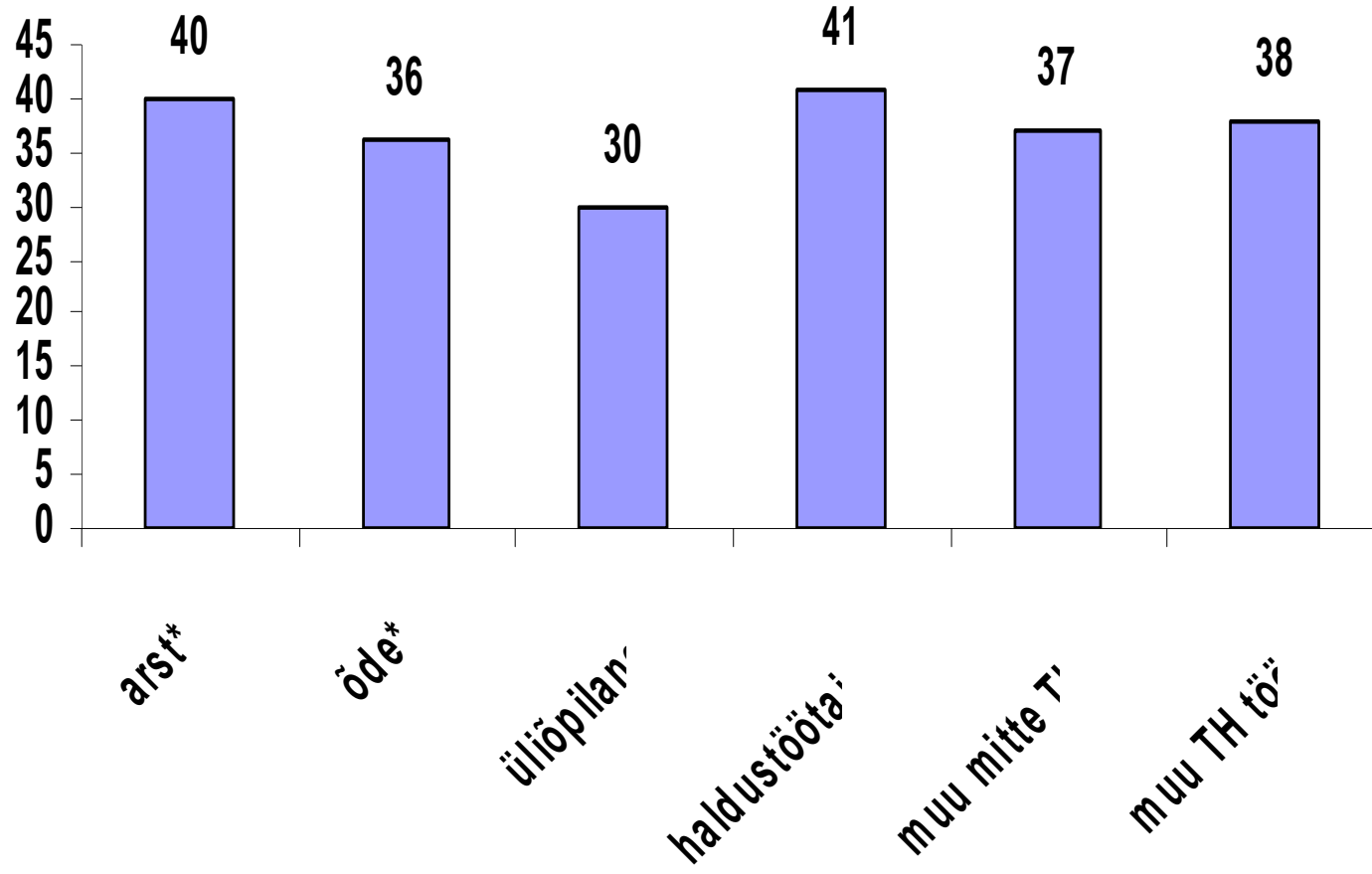
Mittesuitsetajate ja suitsetajate jaotus vanusegruppide järgi (%)

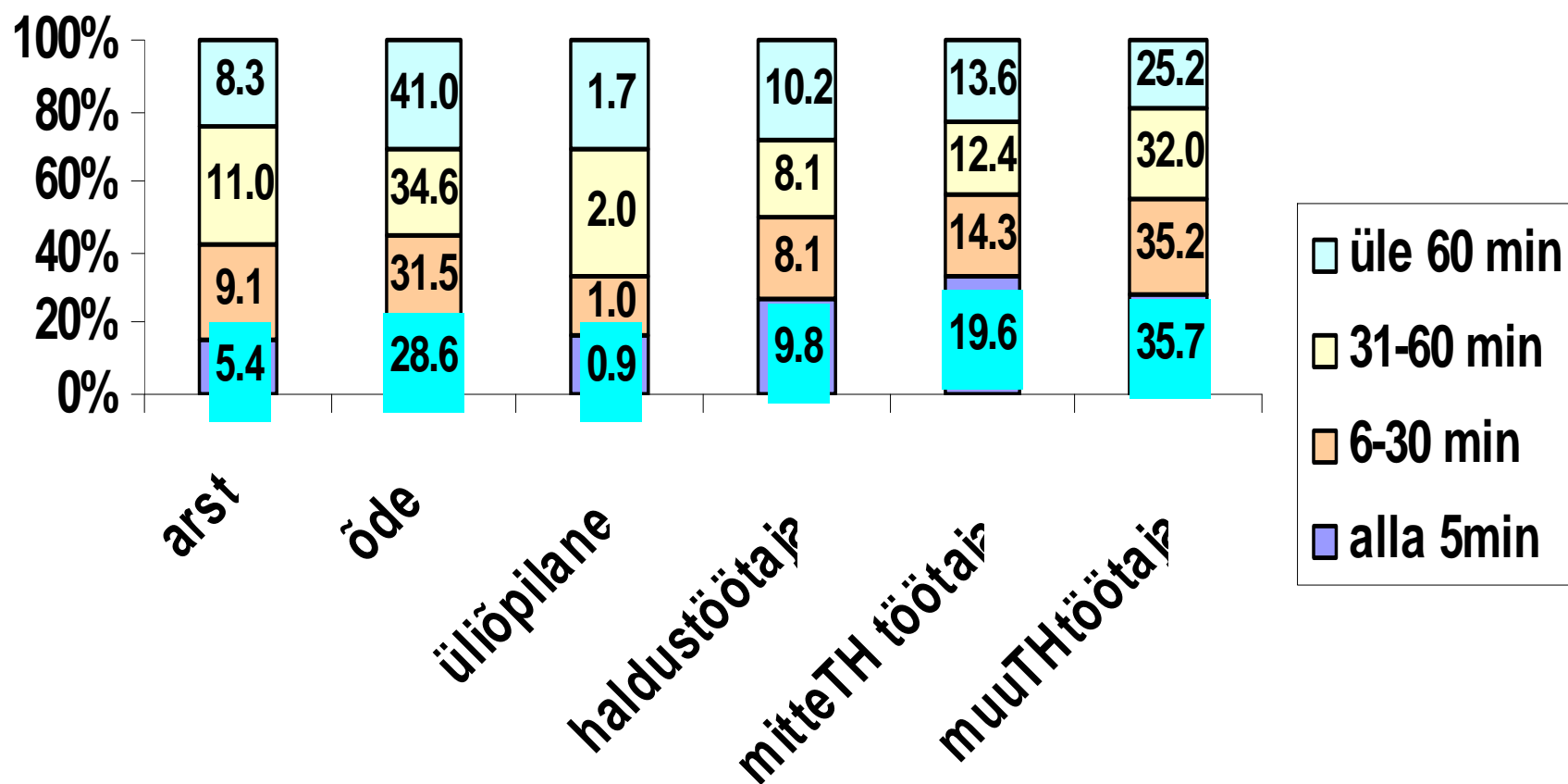
Suitsetamise alustamise vanus suitsetajate seas

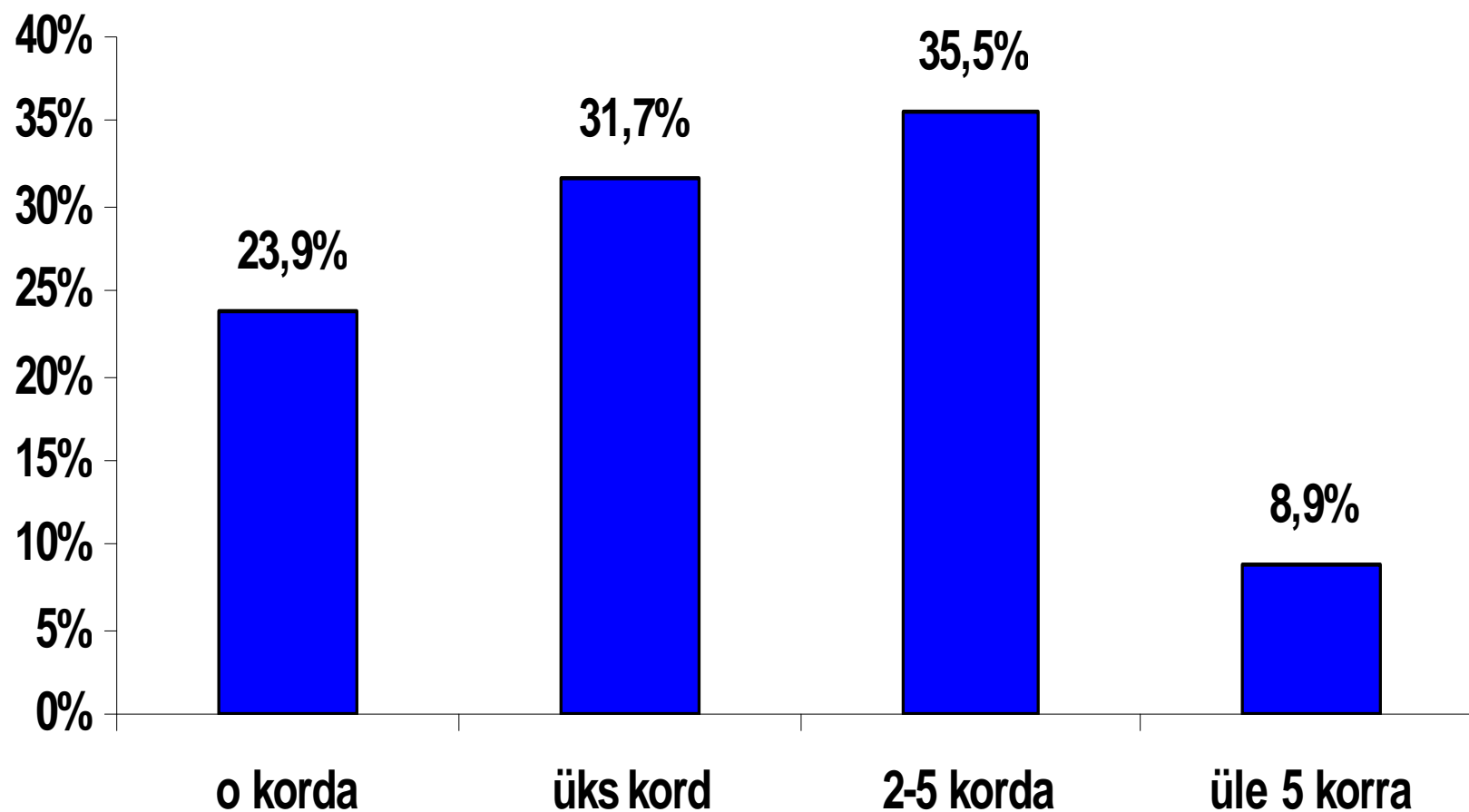
Keskmine vanus suitsetamisest loobumisel

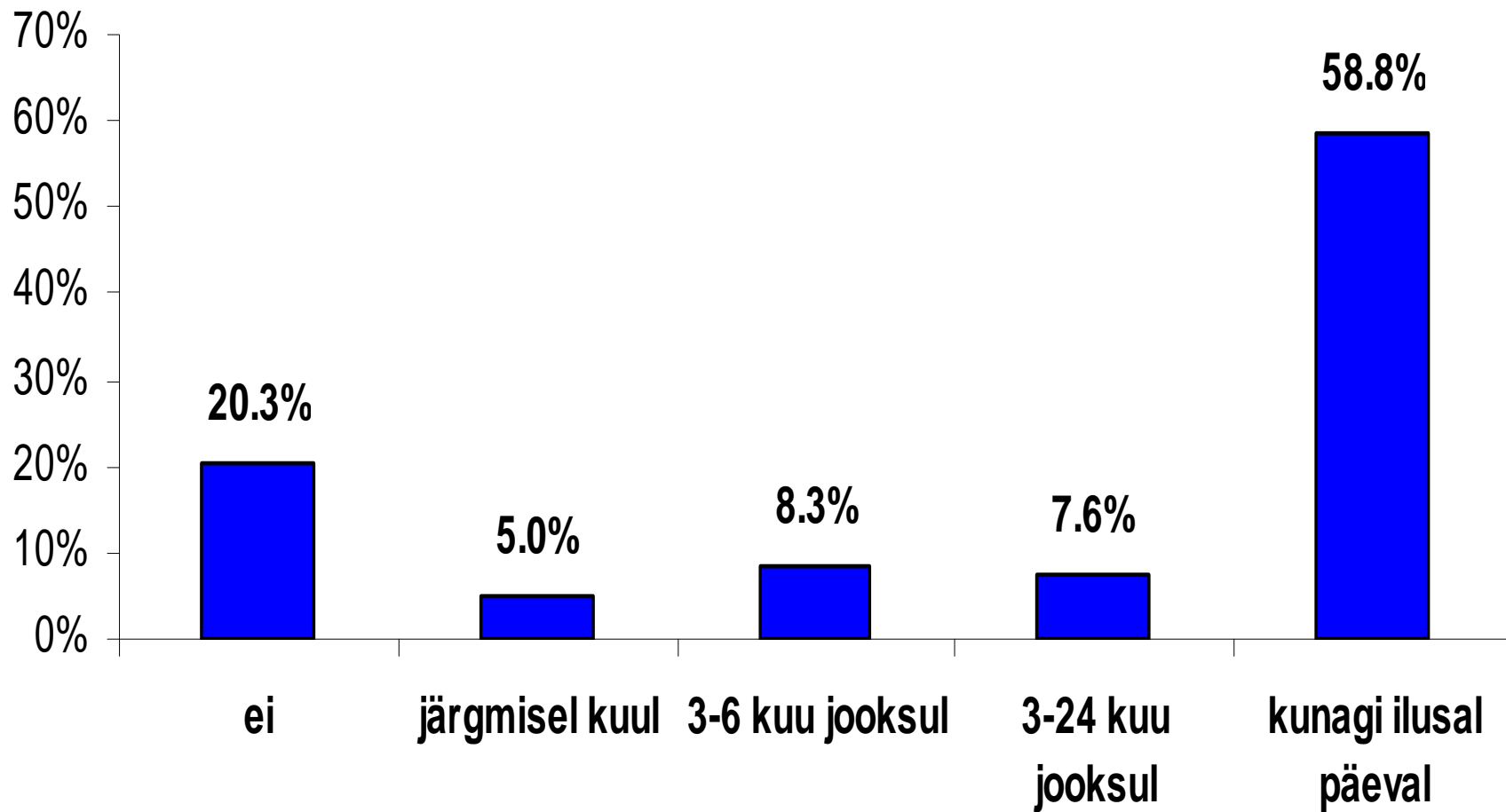
Esimese suitsu tegemine ärkamise järel erinevate ametite esindajatel (%)

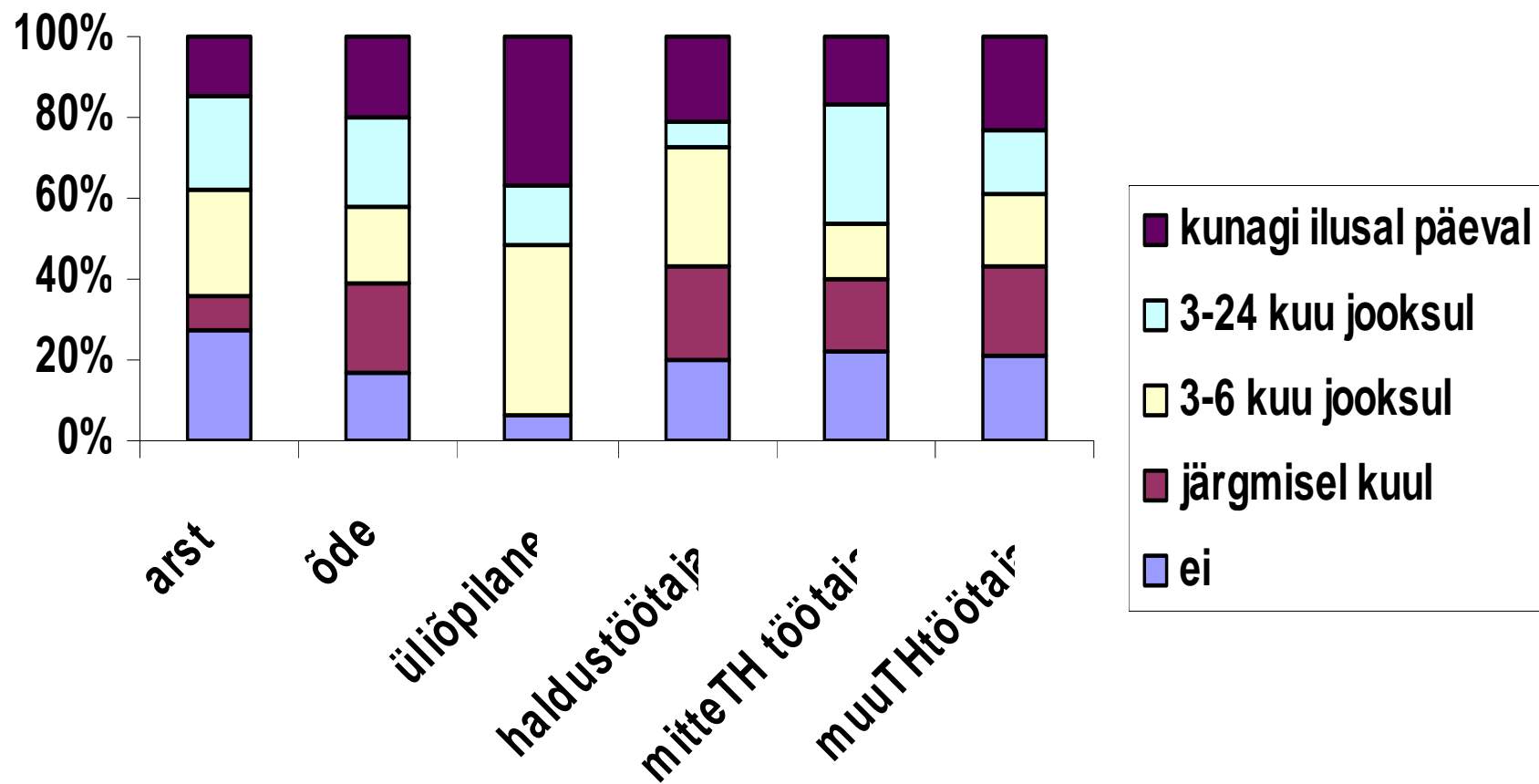
Suitsetamisest loobumiste arv kõikide vastanute seas

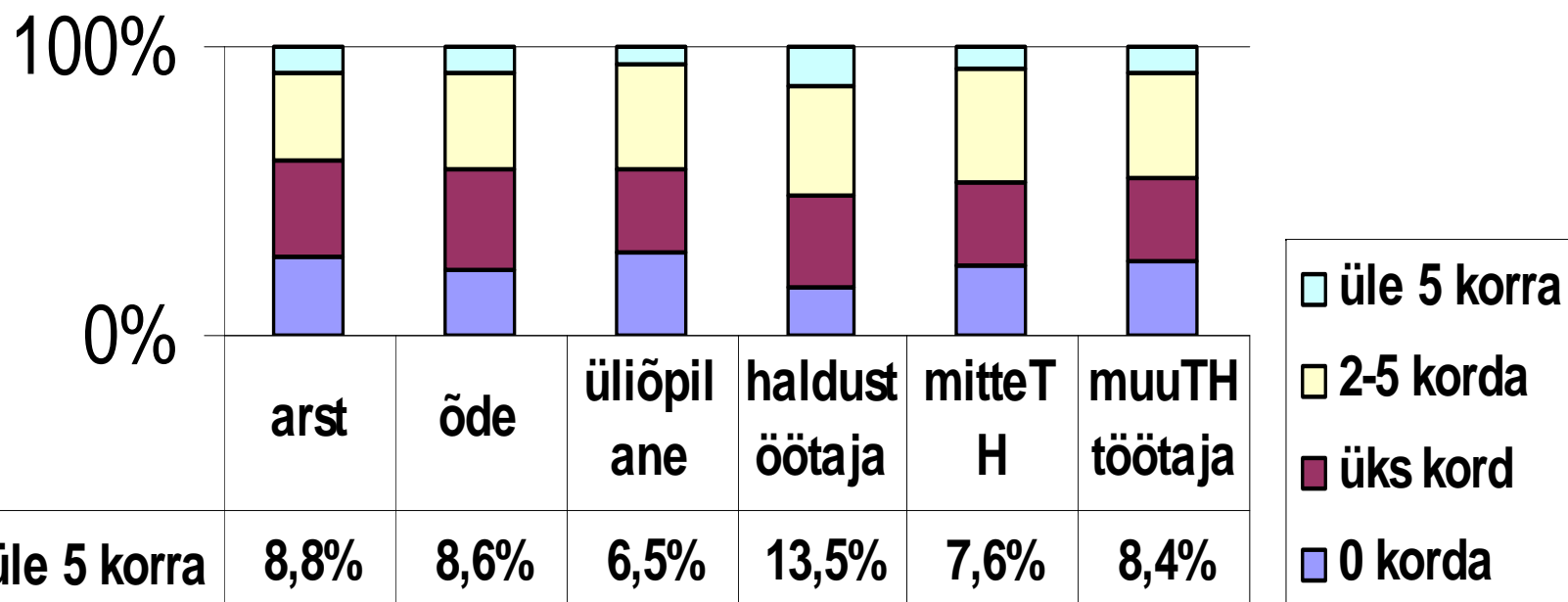
Vastanute arvamus suitsetamisest loobumise kohta

Suitsetamisest loobumise kavatsus ametite järgi

Suitsetamisest loobumise kordade arv ametite järgi

□ üle 5 korra

□ 2-5 korda

■ üks kord

■ 0 korda

8,8%

8,6%

6,5%

13,5%

7,6%

8,4%

30,5%

33,7%

35,5%

38,5%

39,6%

37,5%

34,2%

34,3%

29,0%

31,4%

29,1%

29,0%

26,7%

23,3%

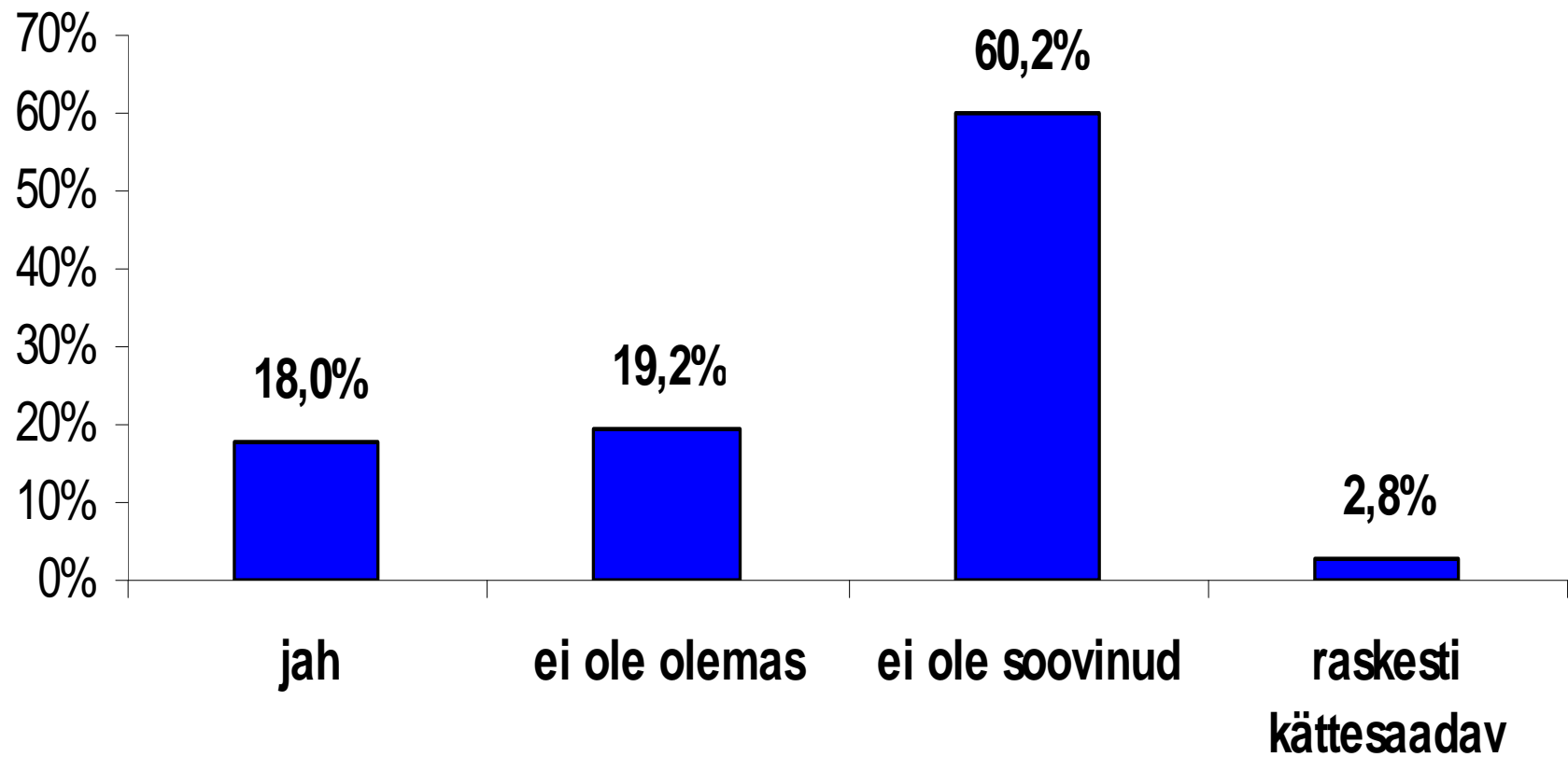
29,0%

16,7%

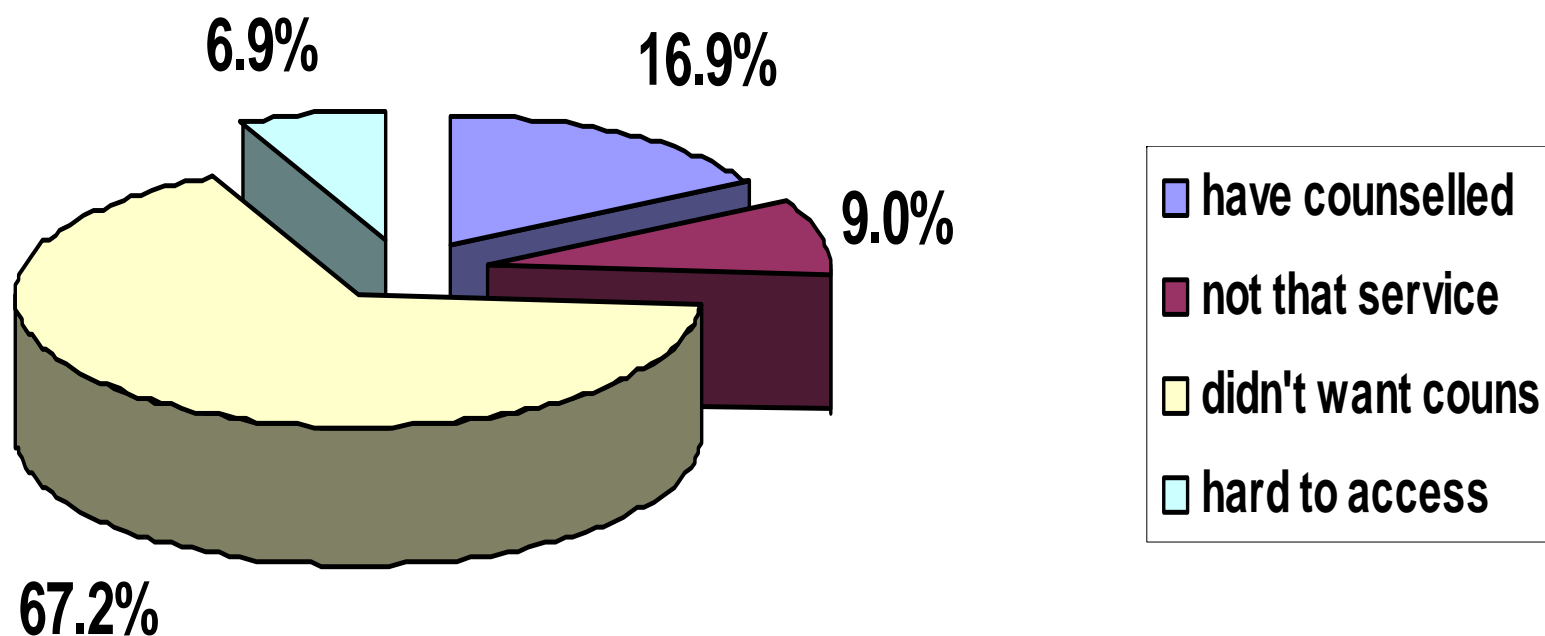
23,6%

25,1%

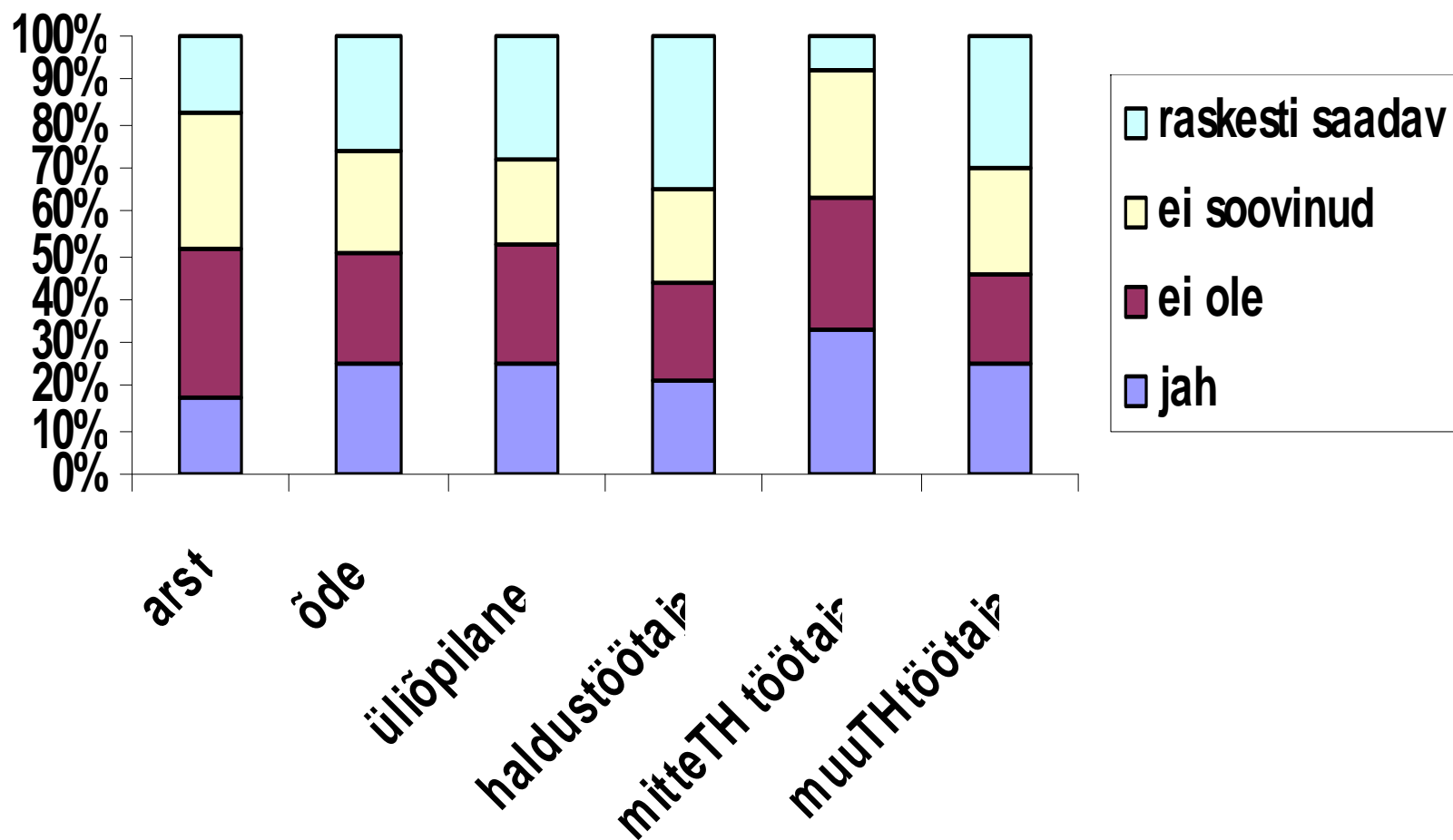
Suitsetamisest loobumise nõustamine tervishoiuasutustes

About counselling of give up smoking in Estonia 2006

Suitsetamisest loobumise nõustamisest ametite järgi

Igapäevasuitsetajate jaotus (%) viimase 12 kuu jooksul suitsetamisest loobumise soovitus saamise kohta populatsioonis (2008, TAI)

- Arstilt 21,8%
- Muult tervishoiutöötajalt 5,5%
- Hambaarstilt 7,4%
- Pereliikmelt, sõbralt 58,8%
- Kellelki muult (ka. meedia) 18,7%

Järeldused 1

- Suitsetamine TEH võrgustiku liikmeshaiulate personali seas on langenud 0,5% võrra, vastavalt 23,4% (2009) ja 23,9% (2006) ja jääb madalamaks populatsiooni vastavast tasemest 10,7% võrra (34,1%, TAI, 2008).
- Suitsetajate osakaal arstkonna seas on vähenenud 4,5% võrra, vastavalt 13,7% (2009) ja 18,2% (2006) ning jääb madalamaks populatsioonitasandist 20,4% võrra.
- Suitsetajate osakaal õdede seas on vähenenud 4,1% võrra, vastavalt 20,7% (2009) ja 24,8% (2006) ja jääb madalamaks populatsioonitasandist 13,4% võrra.
- Igapäevasuitsetajate osakaal on arstide seas populatsiooni vastavast tasandist madalam 14,6% võrra, vastavalt 11,6% ja 26,2%.
- Igapäevasuitsetajate osakaal on õdede seas populatsiooni vastavast tasandist madalam 8,7% võrra, vastavalt 17,5% ja 26,2%.
- Endiselt kõrge on suitsetamislevimus halduspersonali, mittetervishoiutöötajate ja muude tervishoiutöötajate seas, vastavalt 28,4% (2009) ja 28,5% (2006), mis jääb madalamaks populatsiooni suitsetamise tasemest 5,7% võrra.
- Taunitavaks on igapäevasuitsetajate osakaal naiste seas 19,0%, mis vastavast populatsioonitasandist on 1,9% võrra kõrgem (17,1% popul).

Järeldused 2

- Suitsetamise levik kõikide haiglatöötajate seas (23,4%) jääb rahvusvahelises võrdluses keskmiste näitajate sekka.
- Eesti arstide suitsetamine 2009.a. (13,7%) ületab nt. USA arstide suitsetamise sagedust 3-kordselt, Soome arstide suitsetamise taset 3,4% võrra (2004) ning õdede suitsetamise tase on võrreldav kirjanduses esitatuga.
- Küsitluses selgus, et suitsetamisega alustatakse 20 aasta ringis, mis on kõrgem vanus kui rahvusvahelised ja Eesti teiste sihtgruppide (kaitseväelased, kooliõpilased) uuringud on näidanud, kus suitsetamise algus on 11 kuni 15 aastast.
- Suitsetamisest loobumine on toimunud küpses eas (38 aastat), mis loob võimaluse pikaks ja tervislikuks tööeluks.

Järeldused 3

- Ligi üks viiendik suitsetajatest on saanud suitsetamisest loobumise nõustamist.
- Tervishoiutöötajatel on madal motivatsioon suitsetamisest loobumiseks – kaks kolmandikku töötajatest pole soovinud nõustamisteenust.
- Suitsetamisest loobumise raskust on näidanud suitsetajate arv, kes on katsetanud loobuda 2-5 korda.
- Üksikute haiglate võrdluses ei esinenud suuri erinevusi suitsetamislevikus.
- Suitsetamine tervishoiutöötajate seas jääb endiselt oluliseks rahvatervise probleemiks, mis võib kahjustada suitsetamise ennetamise ja tubakakontrolli jõupingutusi.